

Fra: Alex Stensholm [<mailto:stensholm1974@gmail.com>]
Sendt: 4. oktober 2017 12:17
Til: Lene Gregersen Kaasgaard <Lene.Kaasgaard@ft.dk>
Emne: Døvefilm

Kære Lene Kaasgaard Gregersen.

Jeg skriver til jer fordi jeg er rigtigt bekymret for at Døvefilm bliver nedlagt på grund af at der ikke er afsat penge til virksomheden i den kommende finanslov.

Dansk tegnsprog som modersmål

Jeg er døv og har dansk tegnsprog som modersmål. Selvom jeg er grammatiker og oversætter i dansk og engelsk, er dét ikke ensbetydende med at jeg gider læse alt på dansk som er et fremmedsprog for mig. Når jeg bruger mit modersmål, altså dansk tegnsprog, er det fordi det føles helt naturligt for mig: jeg kan bruge de helt naturlige udtryk, lige den type humor og lige de sjove udtryk som er en del af dansk tegnsprog. Så er der de kulturelle aspekter ved dansk tegnsprog: indforståetheden, baggrundsviden og visse referencer som kræver en dybere forståelse. Fx ved vi alle hvad Nyborgskolen er. Nyborgskolen var en efterskole for døve, og stort set alle døve fra hele Danmark har gået på Nyborgskolen i ét til tre år. Dermed er det sociale og kulturelle netværk dannet, og vi behøver ikke at forklare disse kulturelle referencer. Vi forstår dem bare, netop fordi de er en del af den minoritetsgruppe som vi udgør, og i denne minoritetsgruppe taler vi dansk tegnsprog, ikke dansk.

”Sproget sover aldrig. Det pejler i døgndrift sin tid”
- Christian Graugaard

Når jeg ser Døvefilms programmer, synes jeg det er herligt at se døve værter. Det er lige præcis det samme sprog, altså dansk tegnsprog. Og nej, tegnsprogene er ikke ens. Meget få døve i Danmark forstår fx svensk tegnsprog eller engelsk tegnsprog. Jeg slapper mere af med øjnene når jeg ser værterne bruge det sprog som jeg selv bruger. Vi får dog kun én time om ugen med Døvefilm. Det er egentlig ikke meget, men det er bedre end ingenting.

Hvis Døvefilm ikke får tilskuddet igen, må virksomheden lukke, og det betyder at vi ingenting har tilbage. Der er selvfølgelig tegnsprogskanalen, men jeg vil specificere herunder hvorfor det forholder sig anderledes.

Hvorfor tegnsprogskanalen ikke er nok?

Hvis der er folk som tænker at vi bare kan bruge tegnsprogskanalen (nyhedskanalen), er der en betydelig forskel som gør at tegnsprogskanalen ikke er tilstrækkelig. Dét som vi får, er nyheder fra et fremmedsprog, altså dansk. Fremmedsproget bliver oversat til dansk tegnsprog af en hørende tegnsprogstolke som kun har lært dansk tegnsprog på 3½ år uden forudgående kendskab til det. Disse hørende tegnsprogstolke bruger dansk tegnsprog udelukkende i arbejdstiden, og de oversætter kun fra dansk til dansk tegnsprog. Mange hørende tegnsprogstolke omgås ikke døve og får derfor ikke det nødvendige sproglige feedback fra omgivelserne. Derfor er deres danske tegnsprog alt andet end naturligt: det er et stift arbejdssprog som ingen af os døve bruger. Tegnsprogstolkene falder slet ikke ind under Graugaards citat. Deres tegnsprog sover det meste af tiden.

Jeg vil gerne vende det om og spørge jer hørende om I gerne vil se nyheder læst op af en vært der taler gebrokkent dansk? Og nyhederne er oversat fra BBC? Og nyhederne har intet med Danmark at gøre? Kunne I egentlig tænke jer det? Jeg tror det ville have ført til et ramaskrig.

Men det er lige hvad vi får på tegnsprogskanalen hvis Døvefilm forsvinder. Vi får tegnsprogstolke med et gebrokkent dansk tegnsprog og nyheder som kommer et eller andet sted uden for vores verden. Fremmede nyheder – også selvom de er relevante. Tegnsprogskanalen med nyheder er noget som jeg bare bruger som supplement, men det er trættende at se på tegnsprogstolkenes unaturlige sprog. Det er som knive i mine øjne. Mange danskere bruger også BBC, CNN osv. som ekstra nyhedskilder, men danskerne vil nok slappe mest af ved at klikke sig ind på de danske medier: sproget er dansk. Det er meget mere afslappende. Det er præcis på samme måde vi har det med dansk tegnsprog.

“Man forstår ikke dansk, når man ikke forstår en spøg”
- Georg Brandes

Georg Brandes var en dygtig litterat, og mange har nydt godt af hans værker, bl.a. Ludvig Holberg (1884). Når Brandes siger at man ikke forstår dansk når man ikke forstår en spøg, rammer han essensen i hvad der er et naturligt sprog. Vittigheder er meget forskellige mellem dansk tegnsprog og dansk, og hvor mange gange har jeg prøvet at stå i den situation hvor jeg skulle have oversat sjove udtryk eller vittigheder på dansk tegnsprog til dansk? Det glipper næsten altid. Det samme sker når det er omvendt. Det er simpelt hen fordi dansk tegnsprog og dansk er to helt forskellige sprog som fungerer på hver sit grundlag.

Derfor er Døvefilm vigtig

Derimod dækker Døvefilm lige dét: vi får interne nyheder. Nyheder fra vores egen verden på vores eget sprog, og vi får også nyheder udefra serveret på vores eget sprog – af nyhedsværter som behersker mit modersmål på samme niveau som jeg selv gør. Én time om ugen. Det synes jeg egentlig ikke er meget forlangt, og det er dejligt at vi har haft den mulighed i mange år selvom vi rigtigt gerne ville ønske os en time mere eller måske endda mere, både på tv og på web, for vi synes selvfølgelig at vi har ret til lige så meget egen kultur og eget sprog som danskerne får med deres egen kultur og eget sprog gennem Danmarks Radio. Men nej: vi risikerer at Døvefilm lukker ned.

Dansk tegnsprog er et selvstændigt sprog

Jeg skal minde om at Danmark faktisk anerkendte dansk tegnsprog som selvstændigt sprog i 2014, og det var ikke ét sekund for tidligt. Derfor er det mig helt ubegribeligt at der næsten i samme åndedrag bliver taget penge væk fra hvad der er naturligt for os: Døvefilm, dansk tegnsprog i programmerne og nyhedsværdien fra vores egen verden.

Vær venlig at genoverveje situationen

7 millioner kroner er trods alt ingenting i det store billede. Jeg beder derfor jer om at gøre en målrettet indsats på at få pengene tilbage til finansloven. Plusserne er meget større end minusserne.

Med venlig hilsen

Alex Stensholm